

ONDARDO DE AUGUSTA

Igre u mom srcu

PIŠE VEDRAN BENIĆ

Sasvim sam siguran da golema većina ljudi, pa i redovitih teatarskih posjetitelja, ne zna odgovor na pitanje iz kojega je Držićevog djela lik Ondarda de Auguste. Na odgovor – iz „Dunda Maroja“, iznenađenje postaje golemo. Jednako sam i ja bio začuđen kad sam Ondardovo ime pronašao u programu gostovanja beogradskoga Jugoslovenskog dramskog pozorišta 1950. godine na prvom Festivalu s „Dundom Marojem“ u preradi Marka Foteza i režiji Bojana Stupice. Lik Ondarda postoji u „Dundu“, no promakne gledateljima (pa i čitateljima) jer se ne pojavljuje, već mu se ime samo spominje u radnji. Hrvat Gulisav, pri prvoj pojavi u IV. činu, Pometu objašnjava: „Dobar junače, idem iz tudeške zemlje velicijem poslom. Posila me Ondarda Tudešak, vlastelin od Auguste, jedu mu kćer najdemku je, jesu osam godišta, izgubio“. Ondardo, vlastelin iz bavarskog Augsburga, pod stare je dane odlučio pronaći davnu vanbračnu kćer, koja se može prepoznati jer „pod livom sisom ima madež“. Ispostavit će se da mu je kćer rimska kurtizana sinjora Laura, ne-

kadašnja kotorska Mande Krkarka.

Marko Fotez, koji je 1938. godine u zagrebačkom HNK s golemim uspjehom „oživio“ tada gotovo posve zaboravljenoga Držića, adaptirajući i režirajući „Dunda Maroja“ poprilično je ispremišao izvorni Držićev tekst. Uveo je tako nepostojeći Ondardov lik, prepustivši mu Gulisavove replike. Fotezove prepravke minuciozno su popisane u „Leksikonu Marina Držića“. Ukratko, pet činova „Dunda“ Fotez je smanjio na tri i ostavio samo šesnaest likova. Sasvim je izbacio Dživulina Lopudanina, Maziju, Dživa, Pava Novobrdanina i Grubišu, ostavio samo jednog od tri oštijera, miješao replike, sjedinio Sadija i Lessandra... Ono što najviše bode dubrovačke uši pri gledanju davnih filmskih inserata s Pometom Joza Laurenčića, spojio je likove Pometu i Tripčeta iz Kotora. Odluku da Pomet govori „po kotorsku“ Fotez je kasnije priznao kao pogrešku, ustvrdivši da je Pometu „podmetnuo kotorski naglasak“.

Fotezova preradba „Dunda“ izvodila se na našim i svjetskim scenama sve do šezdesetih godina prošloga stoljeća. Uz svu zahvalnost Marku Fotezu koji je suvremenom svijetu vratio Marina Držića, ususret XV. Igrama odlučeno je predstavu uprizoriti po izvornom Držićevom tek-

stu (naravno, s krajem koji je 1955. dopisao Mihovil Kombo, jer je Držićev kraj izgubljen). Nakon što je Stupica odbio takvu soluciju, režije „Dunda“ prihvatio se Kosta Spaić. Nastala je tako 1964. antologijska predstava Igara na Gundulićevoj poljani, sa sjajnim Dundom Izeta Hajdarhodžića, legendarnim Pometom Pera Kvrgića i nezaboravnim Bokčilom Miše Martinovića, velikana hrvatskoga glumišta ispraćenog ovih dana na posljednje počivalište. Spaićev „Dundo“, pred redovito punim i razdraganim gledalištem, trajao je do 1971. godine i s ukupno 64 izvedbe svrstava se među najizvođenije predstave uopće na Igrama. Kraju je presudila je politika. Slovom Hrvatskoga proljeća 1971. godine, nakon smjene direktorica Igara Fani Muhoberac, u znak solidarnosti s njom ostavke su podnijeli direktor dramskoga programa Kosta Spaić i njegov pomoćnik Izet Hajdarhodžić, što je za posljedicu imalo povlačenje njihovih predstava s programa Igara.

„Dundo Maroje“,
program treće
izvedbe, 1950.
PRIVATNI ALBUM